

Vasile A. MUNTEANU

MARKETING

ȘTIINȚA ȘI ARTA AFACERILOR

Vasile A. MUNTEANU

MARKETING
ȘTIINȚA ȘI ARTA AFACERILOR

Coperta: *Cristian Almășanu*

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
MUNTEANU, VASILE A.

Marketing : știința și arta afacerilor / Vasile A. Munteanu.
- Iași : Tipo Moldova, 2006
Bibliogr.
ISBN (10) 973-8900-31-X ; ISBN (13) 978-973-8900-31-8

339.138

Redactor: *Aurel Ștefanachi*

ISBN (10) 973-8900-31-X
(13) 978-973-8900-31-8

© Tipo Moldova

Editura Tipo Moldova este acreditată de Consiliul Național al
Cercetării Științifice din Învățământul Superior (C.N.C.S.I.S.)

Iași, 2009

Tipo Moldova,
E-mail: office@tipomoldova.ro

Vasile A. MUNTEANU

MARKETING

ȘTIINȚA ȘI ARTA
AFACERILOR

TIPO MOLDOVA

PREFAȚĂ

Dinamismul societății contemporane și perspectivele globalizării vieții sociale au determinat *mutații esențiale* în funcționarea mecanismelor macro și mondoeconomice, precum și în activitatea organizațiilor. Aceste schimbări au generat, la rândul lor, o evoluție spectaculoasă a marketingului, atât în plan ideatic, cât și în domeniul practicii, devenind o *știință, o artă și o nouă filosofie a afacerilor*, ce are în centrul său cerințele, preferințele și așteptările consumatorului. Omul, în calitatea sa de consumator, constituie *punctul focal* al marketingului, forță invizibilă, care-i percepe nevoile, motivațiile, dorințele și-i oferă satisfacție și prosperitate.

Prin valențele sale manageriale, marketingul este un concept complex, de maximă utilitate pentru firme, care informează, educă, fidelizează, creează imagine și determină clienții să achiziționeze produsele/serviciile. Din această perspectivă, lucrarea „**MARKETING. Știința și arta afacerilor**” evidențiază *multidimensionalitatea și interdisciplinaritatea* științei marketingului și se va vrea un *vademecum* pentru economia de piață funcțională și un *instrument util* pentru managerii ce acționează în toate domeniile, oferind soluții la problemele ce apar în relațiile subiecților economici cu mediul ambiant, îndeosebi cu piața. Capitolele reprezintă sinteze informaționale ale domeniului, iar conceptele sunt prezentate într-o viziune sistemică. S-a urmărit complementaritatea între capitole; de altfel o problemă firească a oricărei lucrări.

Cartea oferă tuturor organizațiilor concepte cu valoare universală, metode de cercetare a pieței bunurilor de producție și de consum, structuri organizatorice, strategii, planuri de marketing și proiecte-pilot, într-o tratare logică, prospectivă și accesibilă, bazată pe o largă documentare din literatura națională și internațională și pe o cercetare analitică a realităților

concrete (practice) românești.

Arhitectura structurală a cărții cuprinde patru părți:

- *Fundamentele marketingului;*
- *Cercetări de marketing;*
- *Politici de marketing;*
- *Managementul marketingului.*

În finalul lucrării am prezentat *legile imuabile ale marketingului și ale brandingului*, precum și *tradițiile românești în cercetările de piață*, considerând că valorificarea patrimoniului științific-cultural din trecut reprezintă o datorie de onoare și de mare răspundere pentru cercetarea științifică de astăzi.

Cartea se adresează, în egală măsură, studenților, cadrelor didactice, cercetătorilor, specialiștilor din cadrul compartimentelor de marketing, cât și tuturor subiecților interesați în problemele gnoseologice ale marketingului.

Mulțumim pe această cale viitorilor cititori și ne exprimăm recunoștința față de cei care ne vor ajuta cu sugestii și propuneri utile pentru o nouă ediție a cărții.

Autorul

CUPRINS

PREFAȚĂ.....	5
PARTEA I FUNDAMENTELE MARKETINGULUI.....	7
CAPITOLUL 1 CONCEPTUL ȘI FUNCȚIILE MARKETINGULUI.....	9
1.1. Apariția și evoluția marketingului	11
1.2. Conceptul de marketing	16
1.3. Misiunile și funcțiile marketingului	21
1.4. Universalitatea și specializarea marketingului.....	27
1.5. Perspectivele marketingului.....	30
SURSE BIBLIOGRAFICE	33
CAPITOLUL 2 MEDIUL DE MARKETING AL ÎNTREPRINDERII	35
2.1. Conceptul și structura mediului de marketing.....	37
2.2. Mediul de marketing extern.....	41
2.3. Mediul de marketing intern	50
2.4. Relațiile întreprinderii cu mediul extern	53
SURSE BIBLIOGRAFICE	58
CAPITOLUL 3 PIAȚA ÎNTREPRINDERII	59
3.1. Conținutul și structura pieței întreprinderii	61
3.2. Dimensiunile pieței întreprinderii.....	66
3.3. Dinamismul pieței întreprinderii.....	71
3.4. Conjunctura pieței	73
SURSE BIBLIOGRAFICE	77
PARTEA A II-A CERCETĂRI DE MARKETING.....	79

CAPITOLUL 4 MANAGEMENTUL CERCETĂRILOR DE MARKETING.....	81
4.1.Cercetarea de marketing: conținut, trăsături, domenii, tipologie	83
4.2. Strategia și tactica cercetărilor de marketing	89
SURSE BIBLIOGRAFICE	95
CAPITOLUL 5 METODEDE ȘI TEHNICI DE CERCETARE ÎN MARKETING.....	97
5.1.Metode de măsurare și de scalare a fenomenelor și a proceselor în cercetările de marketing.....	99
5.1.1. Măsurarea și scalarea fenomenelor și a proceselor de marketing.....	99
5.1.2.Tipologia scalelor	100
5.1.3. Metode de scalare	103
5.2. Metode de obținere a informațiilor	110
5.2.1. Investigarea datelor secundare	110
5.2.2. Cercetarea directă	111
5.2.3. Simularea	117
5.3. Metode de analiză a informațiilor	121
SURSE BIBLIOGRAFICE	125
CAPITOLUL 6 CERCETAREA COMPORTAMENTULUI CONSUMATORULUI/UTILIZATORULUI.....	127
6.1. Comportamentul consumatorului.....	129
6.1.1. Delimitări conceptuale	129
6.1.2. Factorii comportamentului consumatorului	130
6.2. Procesul decizional de cumpărare.....	141
6.3.Particularitățile comportamentului de cumpărare al utilizatorilor	144
6.4.Fidelizarea clienților	147
SURSE BIBLIOGRAFICE	152
CAPITOLUL 7 CERCETAREA PIEȚEI.....	153
7.1. Studiul de piață.....	155
7.2. Cercetarea dimensiunilor pieței.....	160
7.2.1. Determinarea capacității pieței	160
7.2.2. Studiarea dimensiunilor spațiale ale pieței	162
STUDIUL DE CAZ.....	167
7.3. Cercetarea structurii pieței	169
7.3.1. Segmentarea pieței.....	169
STUDIUL DE CAZ.....	174
7.3.2. Analiza tipologică a pieței	178

STUDIU DE CAZ.....	181
7.4. Cercetarea cererii de mărfuri.....	186
7.4.1.Elasticitatea cererii de mărfuri	187
7.4.2.Metode și tehnici de studiere a cererii de mărfuri.....	190
STUDIU DE CAZ.....	193
7.4.3.Variația cererii	201
STUDIU DE CAZ.....	203
7.5. Cercetarea ofertei de mărfuri	204
7.5.1. Studierea structurii ofertei de mărfuri	205
7.5.2.Studierea dinamicii ofertei de mărfuri.....	205
STUDIU DE CAZ.....	207
STUDIU DE CAZ.....	208
7.5.3. Studierea localizării ofertei de mărfuri	209
7.5.4. Studierea vârstei ofertei de mărfuri.....	210
7.6. Cercetarea prețurilor	211
7.7. Cercetarea conjuncturii pieței	213
7.8. Elemente ale cercetării pieței externe.....	217
7.8.1. Particularități ale studiului pieței externe	217
7.8.2. Strategia exportului	220
7.9.Limitele studiilor de piață	224
CHESTIONAR	226
SURSE BIBLIOGRAFICE	229
CAPITOLUL 8 EXPERIMENTUL DE MARKETING	231
8.1.Locul și rolul experimentului în cercetările de marketing	233
8.2.Metodele experimentale.....	234
8.3.Planuri experimentale	236
8.3.1.Modele de experimente efectuate pe o singură selecție de volum reduc	236
8.3.2. Model experimental bazat pe testul χ^2 (hi pătrat)	239
8.3.3.Model monofactorial cu blocuri aleatorii și grupe de aceeași mărime	241
8.3.4. Model bazat pe pătrat latin.....	244
SURSE BIBLIOGRAFICE	247
CAPITOLUL 9 PREVIZIUNI DE MARKETING	249
9.1. Conținutul și funcțiile previziunii de marketing.....	251
9.2. Obiectivele și tipurile previziunii de marketing.....	252

9.3. Metode de previziune	254
9.3.1. Metode calitative sau subiective	254
9.3.2. Metode comparative.....	257
9.3.3. Metode de extrapolare a tendințelor trecute.....	258
9.3.4 Metode explicative și de simulare	264
9.4. Evaluarea și alegerea metodelor de previziune.....	267
9.5. Proiect-pilot	269
9.5.1. Previziunea vânzării mărfurilor	269
9.5.2. Previziunea structurii distribuției de mărfuri.....	271
SURSE BIBLIOGRAFICE	276
PARTEA A III-A POLITICI DE MARKETING	277
CAPITOLUL 10 STRATEGIA DE PIAȚĂ.....	279
10.1. Conținutul și obiectivele strategiei de piață.....	281
10.2. Alternativele strategiei de piață.....	284
10.3. Conceptul de marketing-mix	287
SURSE BIBLIOGRAFICE	291
CAPITOLUL 11 POLITICA DE PRODUS	293
11.1. Conținutul și structura politicii de produs.....	295
11.2. Produsul în optica de marketing	299
11.3. Ciclul de viață al produsului.....	303
11.3.1. Concept.....	303
11.3.2. Faze	304
11.3.3. Impact strategic	307
11.4. Gama de produse.....	312
11.4.1. Conținut, dimensiuni	312
11.4.2. Poziționarea produsului	313
11.5. Gestiunea produselor existente în cadrul gamei sortimentale a firmei	315
11.6. Programul lansării noilor produse pe piață	318
11.6.1. Produsul nou: concept, caracteristici.....	318
11.6.2. Etapele programului lansării noilor produse pe piață.....	320
11.7. Strategia produsului în politica de marketing a firmei	337
SURSE BIBLIOGRAFICE	341
CAPITOLUL 12 POLITICA DE PREȚ.....	343
12.1. Prețul, variabilă a mixului de marketing.....	345

12.2. Metode de determinare a prețurilor.....	346
12.2.1. Orientarea prețului după cost, cerere și concurență	346
12.2.2. Relația preț-rentabilitate	348
STUDIU DE CAZ.....	350
12.3. Strategii de preț corelate cu costurile	350
12.3.1. Prețuri orientate după costurile medii unitare	350
12.3.2. Prețurile și costurile marginale	351
12.3.3. Prețurile și pragul de rentabilitate.....	352
12.3.4. Prețurile și rentabilitatea investițiilor.....	352
12.4. Strategii de preț corelate cu cererea.....	353
12.4.1. Strategii bazate pe elasticitatea cererii față de preț	353
12.4.2. Prețurile și comportamentul de cumpărare	354
12.4.3. Prețul de acceptabilitate	355
STUDIU DE CAZ.....	357
12.4.4. Corelarea prețului cu ciclul de viață al produsului.....	358
12.5. Strategii de preț corelate cu concurența.....	359
12.5.1. Contextul concurențial al strategiilor de preț	359
12.5.2. Strategia prețului înalt.....	360
12.5.3.Strategia prețului de penetrare	360
STUDIU DE CAZ.....	361
12.5.4. Limitele strategiilor prețului înalt și ale prețului de penetrare	362
12.5.5. Concurență – prin preț sau pe alte căi?.....	362
SURSE BIBLIOGRAFICE	364
CAPITOLUL 13 POLITICA DE COMUNICARE ȘI DE PROMOVARE	365
13.1. Procesul de comunicare și de promovare a produselor	367
13.2. Mixul promoțional.....	370
13.3. Strategia de comunicare și de promovare a produselor.....	384
13.4. Determinarea nivelului optim al cheltuielilor de promovare.....	389
STUDIU DE CAZ.....	391
SURSE BIBLIOGRAFICE	393
CAPITOLUL 14 POLITICA DE DISTRIBUȚIE.....	395
14.1. Conținutul și funcțiile distribuției	397
14.2. Canalele de distribuție: conținut, tipologie	399
14.3. Logistica mărfurilor.....	402
14.4.Strategii de distribuție.....	405
14.5. Distribuția prin internet.....	407

SURSE BIBLIOGRAFICE	410
PARTEA A IV-A MANAGEMENTUL MARKETINGULUI	411
CAPITOLUL 15 ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII DE MARKETING.....	413
15.1. Evoluția structurilor organizatorice de marketing.....	415
15.2. Compartimentul de marketing	418
15.3. Organizarea internă a compartimentului de marketing.....	423
15.4. Valențele manageriale ale marketingului.....	428
DESCRIEREA FUNCȚIILOR UNUI ȘEF DE PRODUS.....	434
SURSE BIBLIOGRAFICE	438
CAPITOLUL 16 SISTEMUL INFORMATIC PENTRU CONDUCEREA ACTIVITĂȚII DE MARKETING	439
16.1. Delimitări conceptuale	441
16.2. Conceptul de sistem informatic pentru conducerea activității de marketing.....	443
16.3. Baza de date – clienți, componentă esențială a S.I.C.A.M.....	448
SURSE BIBLIOGRAFICE	457
CAPITOLUL 17 CONTABILITATEA MARKETINGULUI	459
17.1. Informațiile contabilității - componentă a sistemului informatic pentru conducerea activității de marketing	461
17.2. Elemente de contabilitate ale marketingului	463
17.3. PROIECT-PILOT	468
SURSE BIBLIOGRAFICE	470
CAPITOLUL 18 DECIZIA DE MARKETING	471
18.1. Particularitățile deciziei de marketing	473
18.2. Procesul de elaborare și de adoptare a deciziilor de marketing.....	477
18.3. Tipologia deciziilor de marketing	482
18.4. Fundamentarea științifică a deciziei de marketing	488
18.5. Decizii în condiții de risc și de incertitudine. Studii de caz	490
18.5.1 Aplicarea teoriei deciziei în marketing	490
18.5.2. Decizii în condiții de risc.....	491
18.5.3. Decizii în condiții de incertitudine	497
SURSE BIBLIOGRAFICE	499
CAPITOLUL 19 PLANIFICAREA DE MARKETING	501

19.1. Conținutul planificării de marketing	503
19.2. Planul de marketing	504
19.2.1. Concept, rol, tipologie	504
19.2.2. Tehnologia planului de marketing	507
19.2.3. Regulile de aur ale tehnologiei planului de marketing	514
19.3. Programul de marketing.....	515
19.4. PROIECT PILOT	517
PRINCIPALELE COMPONENTE ALE AUDITULUI DE MARKETING.....	530
SURSE BIBLIOGRAFICE	533
CAPITOLUL 20 MARKETING INTERN.....	535
20.1. Considerații privind conceptul de marketing intern	537
20.2. Recrutarea și selectarea salariaților	540
22.3. Formarea și perfecționarea salariaților	543
20.4. Evaluarea și promovarea salariaților	546
SURSE BIBLIOGRAFICE	547
ÎN LOC DE POSTFAȚĂ.....	549
1. TRADIȚII ÎN CERCETĂRILE DE PIAȚĂ DIN ROMÂNIA	549
2. LEGILE IMUABILE ALE MARKETINGULUI [6]	558
3. LEGILE IMUABILE ALE BRANDINGULUI [7]	560
SURSE BIBLIOGRAFICE	562
CUPRINS	563